СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 33. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 18-го лютого 1944. No. 33. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, February 18, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЕРЕМОГА ЗАПЕВНЕНА, АЛЕ НЕ ВІДОМО, КОЛИ ВОНА ПРИЙДЕ

НЮ ҐЕЙВЕН (Конетикат). — „Перемога тепер уже певна, але ніхто не може збагнути часу ані жертв, які будуть потрібні, щоб приневолити Німеччину й Японію зігнути свої коліна" — так висловився польовий маршал сер Джан Ґрір Дил, голова британських військових місій, що перебувають у Злучених Державах. Дил прибув до Ню Ґейвен, щоб приняти спеціяльну найвищу почесть, яку лише міг університет Ейл йому надати. На цій параді були приявні такі достойники, як: секретар війни Стимсон, начальник ґенерального штабу ґен. Джордж Маршал, асистент секретаря війни Дж. МекКлой, віце-адмірал Герберт Ф. Лірі, та інші. Президент університету Сімур передав Дилови Памяткову Нагороду Ґавленда. Дил сказав також, що перемога над Німеччиною залежить у найбільшій мірі від згоди щодо мілітарних плянів і акції між Англією й Злученими Державами. Перемога нелегка, бо ворог бореться розпучливо у своїй свідомости, що програє війну — завважав маршал Дил.

„МИР ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ" ЦЕ БУНТ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресовий комітет Дайеса для розслідження неамериканських затій проголосив звіт із своїх розслідів над діяльностю комітету „Мир Під Т перішню Пору", на котрого чолі стоїть проф. Гартман з Колюмбійського університету. У звіті сказано, що цей комітет висилав зазиви до релігійних груп в Америці, щоб вони вели аґітацію за припиненням війни. „Саме тому, що війна є в найвищім розгарі" — кажеться у звіті Дайеса — „така діяльність має всі знамена бунту, бо вимагає припинення війни, коли наші вояки готові нанести цілковиту поразку ворогови".

ШКОЛА ДЛЯ ВИПОВНЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ ВИКАЗІВ.

НЮ ЙОРК. — У великій салі стейтової Торговельної Палати уладжено курс для банкових і торговельних урядовців та бюрових робітників, щоб навчити їх, як мають бути виповнені податкові викази, котрі требавислати до податкових властей перед днем 15. березня. Учителями були високі урядовці з бюра колектора податку. Пояснюючи формуляр 1040-А, колектор Педрик звернув увагу, що на цьому формулярі не можна робити ніяких потручень з поодиноких приходів, лише можна потрунути собі 6 відсотків з загального приходу податковця.

НАЙУСПІШНІША ПОЗИЧКА — ЦЕ ЧЕТВЕРТА.

ВАШИНҐТОН. — Четверта Воєнна Позичка це найуспішніша позичка в історії діяльности департаменту скарбу. Таку думку висловив голова кампанії за Четверту Позичку Тед Ґембл. Вже тепер можна передбачити, що після остаточних підсумків кампанії з кінцем біжучого місяця сума із закуплених бондів досягне 16 і чверть біліона долярів, а позичка була обрахована на 14 біліонів. Він теж виявив, що вже готові пляни для Пятої й Шестої Позички.

ФОНДИ УЛЬОКОВАНІ В ЛІТАКАХ, ЦЕ ВТРАТА.

ВАШИНҐТОН. — При нагоді обчислень видатків для торговельного департаменту комісія буджетова палати репрезентантів подала звіт з теперішних видатків для цього департаменту, як також департаменту справедливости та департаменту стейту. Звіт обіймає 1,000 друкованих сторінок, і між іншими займається теж післявоєнними плянами. Секретар торгівлі Джесі Джовнс вітверто заявив буджетовій комісії, що видаток на воєнні літаки треба відписати як цілковиту втрату федеральних інвестицій.

30 БІЛІОНІВ ДЛЯ ФЛЬОТИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт предложив конґресови домагання на видатки для воєнної фльоти на скарбовий рік 1945. Вони досягають суми $30,-789,819,500. У буджеті передбачені більші видатки на нові кораблі і на більшу повітряну силу. Буджет є більший на $600,000,000 як у теперішному році.

ЗАКОН ПРОТИ „АНТИСЕМІТИЗМУ".

ОЛБЕНІ (Ню Йорк). — У стейтовім сенаті перейшов закон, який забороняє занечищувати або ушкоджувати й нищити якінебудь доми, призначені на богослуження і цвинтарі. Передбачена кара за такий злочин є три роки вязниці. Закон переведено тому щоб припинити вибухи антисемітизму.

ІНТЕРНОВАНО 2,000 НІМЦІВ З ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ.

ВАШИНҐТОН. — Ґенеральний прокуратор Френсіс Бидл подав до відома конґресу, що в Злучених Державах перебуває в концентраційних таборах 2,-000 німців, придержаних в краях Південної Америки. Кошти утримання обраховують по одному долярови денно від особи.

Труднощі з жидівською державою в Палестині

ВАШИНҐТОН. — На переслуханню комісії для закордонних відносин палати репрезентантів з метою найти правду про можливість створення жидівської держави в Палестині, зізнавав Фаріс Е. Малуф із Бостону, голова Федерації Сирійців і Левантинів в Америці. „Без огляду кільки держав схоче забрати комусь його батьківщину і віддати її комусь іншому, то це противиться поняттям елементарної справедливости" — сказав він. У дальшім переслуханню член Жидівської Аґенції для Палестини Луї Липскі з Ню Йорку пригадував комісії про британську Декларацію Балфура з 1917. р., якою обіцяно жидам жидівську батьківщину в Палестині, дальше рішення американського конґресу з 1922. р. і рішення Ліги Націй, щоб підтримати цю декларацію. Зізнавали теж представники інших жидівських і нежидівських орґанізацій, одні за підтримання пляну, інші проти. На кінці Карл Сабен Твичел, котрого американський департамент рільництва вислав на студії цієї справи до Савді Арабії і він прибув назад в червню 1943. р. сказав таке: „Підтримування Америкою пляну створення жидівської батьківщини в Палестині викличе спротив в арабськім і музулманськім світі, який доведе до розрухів і військового саботажу".

ПОЛЬСЬКА СПРАВА ПРОБНИМ КАМЕНЕМ МАЙБУТНЬОЇ ЕВРОПИ

ВАШИНҐТОН. — Дипльоматичні вісти виявляють, що останній зазив, висланий премієром Чорчилем до Москви домагається, щоб совєтський уряд переговорював з польським урядом на вигнанню в Анґлії в справі границь. Вісти кажуть, що це жадання відкинули в Москві змісця. Не зважаючи на те, Чорчил ще раз заапелює до Москви у цій справі. Питання границь зійшло вже на другий плян, а на перший плян поставлено питання, хто є польський уряд у Лондоні. Колиб совєтський уряд згодився переговорювати з польським урядом у Лондоні, справа границь може бути наладнана. Колиж би Москва відмовилася переговорювати з поляками в Лондоні а пробувала говорити з якоюсь ґрупою чи урядом на польській землі, то це викличе неґодування, бо буде очевидним, що приходить поворот до системи союзів, буферових держав, рівноваги сил і т. і. і не можна буде думати про якусь міжнародну забезпеку. З такої точки погляду польська справа являється пробним каменем післявоєнної Европи. Провідну ролю в переговорах з Росією веде тепер Анґлія, а Америка є лише обсерватором.

Дальші чутки за фінсько-російські мирові переґовори

СТОКГОЛЬМ. — Тут кружляють чутки, що фінський представник Пасіківі вже мав розмови за мир з Олександрою Колонтай, совєтською представницею в Швеції. Поза те справу держать у строгій тайні.

У Лондоні в дипльоматичних кругах висказують сумніви, чи такі мирові переговори вже почалися. Вони вказують на те, що тепер Фінляндія не може заключити мира з Росією, коли в Фінляндії ще находиться 120,00 німецьких вояків.

ЛОРДИ ОБОРОНЯЮТЬ БОМБАРДУВАННЯ ІСТОРИЧНИХ ПАМЯТОК

ЛОНДОН. — У палаті лордів британського парляменту розвинулася дебата за бомбардування історичних і артистичних памяток. Дебату почав архиєпископ Кентерберія, котрий питався, що зроблено для захорони таких памяток на випадок бомбардування. Лорди видно були за захорону памяток, якщо їх знищення не вимагає воєнна конечність; коли приходить до вибору між утратою людського життя й утратою помяток, людське життя має першенство.

НАЦІСТИ ФОРТИФІКУЮТЬ ДАНІЮ

ЛОНДОН. — Німецька окупаційна влада в Данії почала ставити широкі протиінвазійні фортифікації здовж побережжя Данії. Рівночасно збільшено залогу Данії з трьох до сімох дивізій.

ЧОРЧИЛ ПРО БРИТІЙСЬКІ ВТРАТИ

ЛОНДОН. — Премієр Чорчил заявив, що Британія втратила від 3. вересня 1943. року, коли перші британські війська вступили на італійську землю, по день 12. лютого цього року 7,635 убитих, 23,283 ранених та 5,708 пропавших, або разом 37,628. В ці числа зараховано вже війська домінії і Індії, але не вояків з фльоти й повітряної служби.

ЗАКИДУЮТЬ НІМЦЯМ ВИНИЩУВАННЯ ПОЛЬСЬКИХ ДІТЕЙ

ЛОНДОН. — Польський уряд на вигнанню виступив з публичним обвинуваченням німців за плянове винищування польської дітвори, аби в цей спосіб унеможливити відродження польського народу.

За обчисленням польських підземних орґанізацій, тисячі польських дітей згинуло внаслідок різних депортаційних камґаній, пацифікаційних мір та замикання людей до таборів.

ЛЯВАЛЬ ДАЛІ ШУПАСУЄ МОЛОДЬ ДО НІМЕЧЧИНИ

БАРСЕЛЬОНА. — Уряд у Віші знову примушує молодих французів виїзджати на фабричні роботи до Німеччини. Зарядження Лявалян викликають занепокоєння в Франції, котра відчуває недостачу робітників у фармерстві.

АМЕРИКАНЦІ СПРОВАДЖУЮТЬСЯ.—Величезні купи припасів для американських інвазійних військ залягли побережжя острова Рой, одного з островів Маршала, після висадження там американських вояків. Над імпровізованим табором стирчать стовбури пальм, розбитих перединвазійним бомбардуванням.

РЕКОРДОВИЙ РЕЙД НА БЕРЛІН

ЛОНДОН. — У вівторок уночі британські летуни завдали Берлінови найтяжчий удар війни, скинувши на нього 2,800 тон бомб. Понад тисячка літаків узяла участь у цьому рейді, і всі вони були чотиро-моторові бомбовики. За 30 хвилин бомбардування перемінено німецьку столицю на одно море огню.

Рейдери не стрінулися з поважним опором збоку ворожих літаків, бо вони подбали за звернення їх в іншу сторону. Одна частина рейдерів саме полетіла поза Берлін, на Франкфурт на Одрі, і тим стягнула туди німецьких летунів, відвертаючи їх від Берліну. Над Берліном британці стрінулися тільки зо сильним протилетунським гарматним огнем. Сорок три британські літаки не вернулися з виправи.

У виправі вжито вперше літаків нового мового моделю „Галифакса", що має силу 1,650 парових коней і має різні знаменити признаки. Атаку на Берлін сконцентровано на промислову частину міста.

АЛІЯНТИ БОМБАРДУЮТЬ РИМ.

АЛЖІР. — Важкі й середні бомбовики докінчували бомбардування бенедиктинського монастиря на горі Касіно. Як видно з донесень, війська ще верха гори не заняли.

Рівночасно апіянтські бомбовики доконали нового рейду на Рим. Скинено бомби цільно на двірці Траствере й Тібуртіна, що лучать Рим з Фльоренцією й Леґгорном.

Ново висаджені аліянтські війська під Римом відбили кілька нападів німецьких повзів.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА КОНЦЕНТРУЮТЬСЯ НА ПСКОВ.

ЛОНДОН. — Всі війська червоної армії в північній частині фронту концентрують тепер свої сили для наступу на залізничий центр Псков. Вони заняли 35 місцевостей, між ними Чудські Заходи, що лежать над озером Пейпусом, три милі від еспанської границі.

На Україні червона армія далі розбиває німецькі формації в околиці Черкасів. Червона армія заняла Яблонівку, що лежить 4 милі від Корсуня, та Дацки й Прутилці. Німці пробували вирватися з пастки, але російська артилєрія вибила півтретя тисячі й розбила 17 повзів, а потім піхота пішла проти них на баґнети й заставила до відвороту.

РОСІЙСЬКИЙ РЕЙД НА ФІНСЬКУ СТОЛИЦЮ.

СТОКГОЛЬМ. — У середу вночі доконали російські летуни знову великого рейду на фінську столицю Гелсінкі. В рейді взяло участь велике число літаків. Телефонічні получення з цим містом були зірвані через кілька годин. Потім подано телефоном вісти, що в багато частинах міста шаліють пожари.

Рейд уважають загально натиском російського уряду на Фінляндію приспішити мирові переговори.

АТАКУЮТЬ ЯПОНЦІВ У РІЗНИХ ПУНКТАХ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Аліянти атакували японські посілости на центральному Пацифіку в кількох місцях. Між іншими скинено велику силу бомб на Понапе, один з островів Каролайнів, що лежить на схід від Труку. Зроблено далі черговий рейд на Кавіенґ на Новій Ірляндії. У цьому рейті протилетунська артилерія зострілила вісім американських літаків, але один морський літак осів на води заливу й вирятував 15 летунів, що впали в воду з літаків.

Американські й новозеляндські війська, що їх висаджено на острови Ґрін і Нисан, на схід від Рабавлу, утверджують свої позиції.

ПОЛЬСЬКІ ВІЙСЬКА ВОЮЮТЬ В ІТАЛІЇ.

АЛЖІР. — За офіціяльним звідомленням, у боях в Італії беруть тепер участь війська другого польського корпусу під командою ґенерала Андерса.

У цьому корпусі є „карпатські кресові дивізії", що складаються з людей, котрі одинцем викралися з німецьких таборів. Одна з тих дивізій воювала вже під Тобруком, а друга в Іраку.

ПАРТИЗАНИ ДОНОСЯТЬ ПРО ЗАВЗЯТІ БОЇ.

ЛОНДОН.—За донесеннями радія маршала Броза Тіта, його партизани зводять завзяті бої в північно-центральній і північно-західній Боснії.

Аліянти рівночасно стараються затіснити блокаду дальматійського побережжя та розбивати німецькі кораблі й прибережні інсталяції, аби в цей спосіб помогти партизанам. Аліянтські літаки затопили коло острова Ґвару один ворожий пароход і шість скунерів. Вони теж бомбардували німецькі касарні на тім острові та вбили там багато німців.

Комунікат Тіта говорить теж, що між його партизанами й четниками ґен. Міхайловіча далі йде боротьба.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕРЖАВИ І НАРОДИ

У своїй статті під таким наголовком нюйорський щоденник „Геральд Трибюн" пробує сказати останне слово в дискусії, що розвелася на його сторінках між редакцією й читачами за те, як вирішувати національне питання в Европі.

У першій статті цеї ґрупи під наголовком „Проблєма національности" цей часопис закликав був до розвязування цего питання, бо мовляв націоналізм ще далі горить в Европі сильним огнем. У дальшім бігу статті „Геральд Трибюн" радив попробувати вирішити европейські національні спори через розбиття Европи на низку національних держав, з котрих кожна мала би складатися з людей одної національности. Зогляду на те, що тепер таких границь в Европі повести не можна, „Геральд Трибюн" піддавав, зрештою не зовсім рішучо, думку переселення національні меншини до відповідних національних держав.

Проти цього пляну виміни населення виступив один з читачів часопису зо становища моралі й з політичних зглядів. На його погляд, заставляти людей з національної меншини переноситися до своєї національної держави рівняється ломанню прав людини; на його погляд це є пониженням людини до стану причіпки до національности. Він противився цьому з політичного згляду, бо мовляв признання національного прінціпу в таких межах дає на довшу мету перевагу чисельно сильним державам, а такою державою в центральній Европі була би Німеччина. З тих причин той читач признає таку розвязку неможливою й радив вирішувати справу через творення многонаціональних держав. Він не признає совєтському союзі вдачної розвязки національної справи, бо він бачить там тільки здушення національних спорів тоталітарним натиском держави, але він бачить можливість демократичної розвязки національної проблеми дорогою демократичної многонаціональної держави.

У своїй відповіді „Геральд Трибюн" признає багато слушности не тільки арґументам того читача, але й тим критикам суспільного розвою, що від космополітичного світогляду довів до націоналізму. Одначе часопис признає поворот до космополітизму неможливим. В цій війні, каже „Геральд Трибюн", націоналізм показався домінуючою силою, хоча не знати, як саме часопис розуміє це слово націоналізм, чи саме так, як його розуміють в Европі, чи так, як його розуміють в Америці. Часопис не бачить покищо ніякої іншої конструктивної засади, яка могла би його заступити.

Часопис називає його центральним питанням, на яке одначе ще мало звертають увагу. Не розроблене теж на погляд того часопису питання вартости ідеї многонаціональної держави, яку переводить совєтський союз. Вся ця дискусія вказує, як далеко ще в Америці до зрозуміння цеї проблеми в цілости та тим більше до примінювання її до практичної розвязки міждержавних справ в Европі.

„ЯСНА СПРАВА"

Таж виходилоб, коли брати під увагу те, що думають у Лондоні про совєтсько-польський спір, а властиво про спір між польським урядом на вигнанню і Москвою, що ця справа вже для всіх — „ясна".

Але в якому розумінню ясна?

Відповідь на це дуже проста: В розумінню Совєтів.

З цього виходилоб, що властиво крім Совєтів досі ніхто інший не мав ясної думки, як властиво цей конфлікт полагодити. Тому перемагає — „ясна" лінія Совєтів. Бо так є, що польський уряд був би склонний вправді й тепер переговоряти з Совєтами, а навіть піти йому на деякі уступки. Та Москва не хоче переговорювати з тим польським урядом в Лондоні так довго, поки він не згодиться себе зреформувати, себто усунути кілька осіб, зокрема президента і начальника польської армії, бо вони не відносяться „приязно" до Совєтів. А далі, поки не погодиться польський уряд з тим, щоб визнати принципово як совєтсько-польську границю лінію Керзона. Як видно, польський уряд на це не годиться. І не хоче міняти осіб під наказом чужої держави. Знову у справі лінії Керзона хоче питати, що думає польський нарід у Польщі. Але так виглядає, що колиб Совєти трохи попустили, то цей уряд таки пішов би з Москвою на угоду, якби так міг дістати хоч дещо з „східних кресів", наприклад східну Галичину. Ось так є з польським урядом і Москвою.

Англія радаб у цьому спорі посередничити. Британський премієр Чорчил віднісся навіть особисто в цій справі до Сталіна. Але, як пишуть ґазети, теж і його посередництво не є успішним. Кордел Гол, секретар стейту, заофірував американське посередництво, якщоб обидві сторони на це погодились. Польський уряд очевидно з тим згідний, бож сам просив Анґлію і Злучені Держави про вирішення цього конфлікту. Та Совєти не погоджуються з тим, вважаючи це за свою внутрішню справу, чи за „сферу своїх впливів", чи „інтересів", чи „забезпеки границь".

Злучені Держави назагал, є принціпово проти всяких вирішувань територіяльних проблєм в часі війни, а є за відложення таких справ на повоенні часи загальної мирової конференції. Значить, що їхнє становище є властиво — теж „ясне".

Та як це все брати під увагу, то тоді доперва вся та проблєма стає неясною. Хіба, що беручи справи практично, себто так, як їх „ясно" розуміє Москва, то тоді ця справа якби була вже вирішена. І це так виглядає для Обєднаних Держав, з тим, що якщо Польща матиме „приязний" Совєтам уряд, точніше той, що вже так якби сформований в Москві, тоді вона дістане у „відплату" добрий кавалок тої землі над Балтиком, що була до війни під Німеччиною. І то не зважаючи на те, що та совєтська ясність противорічить ось тим не так давним совєтським запевненням, що для спокою і рівноваги Европи треба „сильної Німеччини", очевидно „приязно" настроєної до Совєтів.

Діються, як бачимо, великі речі, бо отсе Совєти порядкують цілою Східньою Европою і добираються до порядкування центральної Европи — не питаючи нікого.

Роблять усе те на власну руку.

І це теж хіба вже всім ясне, дуже ясне.

І порядкують Европою в такому моменті, коли властиво требаб Аліянтам присвятити всю увагу тому рішальному ударови, який має наступити з їхнього боку через інвазію на заході Европи.

Та хоч усе те є ясним, то ясним є і те, що тут Анґлія та Америка нічого не можуть зарадити. А не можуть у дуже великій мірі тому, що політика польського уряду була і далі є така, що не дає їм глибшої опори на якусь вищу моральну силу, яку можнаб протиставити совєтській експанзії, коли іде, наприклад, про західно-українські землі. Совєти побивають тепер Польщу не тільки своєю силою й своєю дипльоматичною зручністю, бо ведуть справи так, що вони ідуть „визволяти" народи, як от українців, білорусів, литовців, чи українські, білоруські чи литовські землі, про які одначе польська пропаґанда пише як за „польські", що то були і надалі хочуть бути тільки з Польщею. Кудиж можна з такою пропаґандою заїхати? Тільки — в сліпу вулицю. Через ту польську пропаґанду доходить навіть до такої смішности, що обидві сторони, совєтська і польська, вперто замовчують тепер боротьбу українського народу за визволення з 1918—19 років. Поляки ні словом не згадують за польсько-українську війну, що тривала девять місяців в самій Галичині. Знов совєтська пропаґанда теж збуває це хитрою мовчанкою, щоб світ не догадався, що то хтось інший визволяв західно-українські землі, а думав, що є тільки одні „визволителі" — у Москві. Польська пропаґанда не хоче, щоб світ пригадав собі, що був хтось такий, що не хотів польської влади, а бажав, щоби там була українська влада і держава. Тому вперто не допускає навіть таких слів як „Західна Україна", а тільки повторює їх, коли вже змушена до цього. А який з цього вислід?

Як бачимо, то Москва хоч вміє зручно крутити, а Польща через своє становище себе валить ще й морально та завдає повно клопоту Анґлії й Америці, заставляючи їх помагати там, де тяжко щонебудь зробити, бо нема правди, чи моралі. А де є дві неправди, там звичайно горою той, що має більшу силу. Тому і заважують Совєти.

Чи не ясне?

Проти надуживань назви „фашисти"

Яка оргія велася довкола осоружної назви „фашизм", знаємо найкраще з цьої колюмніяторської кампанії, яку поведено в Америці проти всякої акції, що тільки торкалась в якийнебудь спосіб права українського народу на незалежне життя. Хто посмів виступити з домаганням, що понад 40 міліонів українського народу має право на самостійне і незалежне життя, того вже звязувано з „фашизмом", чи там „націзмом". А комуністична і комунізуюча преса ще й досі інакше не пише про ці справи.

Та це тільки одна сторона цеї справи, хоч і найголовніша. Друга, дрібніша, але зате поганіша, це та, що зроджується на тлі гурткової чи партійної боротьби, конкуренції, амбіцій, особистих порахунків. Ось того лиха мали американські українці по самі вуха. А тепер, останніми часами, знов зачало це лихо підносити свою голову. Бо знов зачато розбивати наше життя невідповідальними назвами „фашисти", киданими нерозважно й несумлінно в бік орґанізацій, ґазет, чи осіб.

Правда, таке діється не тільки між нами. Траплялося воно і між іншими чужоземними ґрупами. Було воно і між корінними американцями. Та між тими останніми воно не приймалось, виключаючи такі випадки, де дійсно треба було звертати увагу на такі орґанізації, чи особи, що стали захвалювати різні фашистські методи і для Америки. Та, коли іде про чужомовні ґрупи, то українська ґрупа побила рекорди. Тут кидалось такими закидами як „фашизм" на всі боки. Тому і давалося тими безпідставними закидами стільки матеріялу для усяких таких калюмніяторських видань як „Ди Авр", поминаючи „фахових" доставців неправд та вигадок. Скільки шкоди з цього було, самі добре знаємо. Та проте не можна сказати, щоб і це вилікувало декого від такої шкідливої роботи. Але це не значить, щоб її не можна було виелімінувати. А можна буде тоді, коли суспільність буде з нею боротися, коли таку роботу буде пятнувати, вважаючи її деморалізуючою і шкідливою.

На цю хворобу зачинають тепер в Америці звертати більшу увагу. І то від часу, як зачали говорити про президіяльні вибори. Знаємо добре з минулого, що підчас виборів толерують в Америці дещо таке, що є нездоровим явищем, якщоб воно вдержалось. Та, на щастя, в нашому краю є так, що як тільки вибори скінчаться, то й кінчиться і найгостріша кампанія і скоро забувається і те найпоганіше, що було в тій кампанії сказане чи написане. Але таке бувало в спокійних часах, коли людські нерви не були такі напружені як тепер. А що тепер, в розгарі війни, треба рівноваги духа і згоди, то цілком слушно дехто побоюється за цьогорічну кампанію і пропонує різні способи, якими можнаб ту кампанію злагодити і звести її до принципів, а не до особистих нападів і калюмній. Ось так приходимо й до того слова „фашизм", яким тепер зачинають одні одних обкидати.

Коли ми в боротьбі з фашизмом, то річ очевидна, що це є важкий закид, коли когось назвати „фашистом", бож це щонайменше натяк, що ця людина симпатизує з чимсь таким, що вважається найбільшим лихом. Значить, що навіть якщо та людина нічого не робить такого, за що її можна покарати як зрадника, то проте її підозрівається, що вона настроєна так, що повиталаб ось той найгірший лад, з яким воюємо, в себе, в дома. А коли хтось старається за якийсь державний високий і впливовий уряд, а його пятнується як „фашиста", то чим гірше можна його напятнувати?

Ось це мабуть заставило й Ню Йорк Таймс заговорити про „американський фашизм" у вступній статті з цеї нагоди, що закиди фашизму вийшли як від демократа, що займає становище віцепрезидента держави, як теж і від двох визначних републиканців. Всі вони заговорили про „американський фашизм", хоч кожний з них добачує його деінде. В простій мові це означає, що обидві головні партії, що будуть старатись переперти при президіяльних цьогорічних виборах своїх кандидатів, готові звести боротьбу до того, що одна одній буде закидувати „фашизм". Що до цього не треба допустити, це теж очевидне. Але як поступати, щоб це припинити?

Думаємо, що Ню Йорк Таймс дуже добре зробив, що короткими словами нагадав ту баламуту, яка обертається довкола цього слова „фашизм". Що підкреслив, що „справжній фашизм" не має нічого спільного з тими нашими установами чи реформами, з якими пробуємо звязувати фашизм.

Щож є фашизм?

Ото в першу чергу — насильне здавлення всякої опозиції. Фашизм є там — де не допускають другої думки крім тої, що її подиктовано згори. Фашизм — це концентраційні табори. Фашизм — це таємні морди. Фашизм — це суди, де судять по наказу згори. Фашизм там, де визнають тоталітарну форму правління. Фашизм там, де нема справжнього вільного й тайнього голосовання. Фашизм там, де держава є божком, абсолютом, і то не тільки в політичних і економічних справах, але теж в релігії, науці, вихованню, мистецтві, літературі, як і на всіх інших людських ділянках.

Ню Йорк Таймс дораджує тим, що воюють безпощадно з усім, що собою уявляє „Ню Діл", називаючи його „фашизмом", щоби добре розважили, чи ця назва тут пасує. І стверджує, що цілковито не пасує, хоч, мимоходом згадуючи, цей самий часопис є частим і гострим критиком „Ню Діл".

Ось і тому вживати назви фашизм у таких випадках є — глупотою. Але, каже часопис, це „небезпечна глупота". А небезпечна головно тому, що вона зроджує нетерпимість і вносить у воєнних часах розбрат.

Цілий край на тому зискає, коли ось таке не буде повторятись, кінчить часопис. І розумно кінчить.

Ось це є приклад, як розумні люди стараються впору здержувати партійні пристрасти. Бо не таке важне те, що люди балакають, чи один одному закидують, важні є наслідки ось такої роботи. А тим першим наслідком є розбрат. І то розбрат у часі, коли треба якнайбільшої згоди.

Усунути це лихо можна тільки — культурним поведенням. Терпимістю, а не нерозважним киданням словами, що мусять викликати таку реакцію, яка не сціплює громадянство в якійсь акції, а тільки його розбиває.

Читаючи це, кожному з нас прийде до голови, що булоб супроти цього добрим теж і американсько - українському громадянству наставати всюди на те, щоби і в нас гурткова, партійна, чи часописна боротьба була ведена в рамєнах приличности. Бож і нам треба скупчення сил і згоди, щоби ми могли виконати ту роботу, що звязана з обороною нашого краю, як теж і ту, що звязана з нашим змаганням обороняти право українського народу в Европі на вільне й самостійне життя.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

27)

Читаючи поданий лист обличча полковника Подобайла то прояснювалося, то знову хмурилося. Втішився він з призначення Кричевського командантом збройних сил північного фронту, але... В листі наказувалось прислати пороху й куль, які треба було післати, а він сам тих річей мав на годину-дві бою, не більше. Козаки мовчки слідкували за виразом облича полковника. Воно знову прояснилося, коли полковник прочитав, що наказний гетьман заставить князя Радзивила помірятись з ним силами у чистому полі, — як — ще й сам не знає.[27]) Для Чернигівського полку великою полекшею буде вже й те, коли наказний гетьман відтягне на себе хоч би частину литовських полків. Тільки пороху й куль у нього чотири бочки всього. Обставини вимагали поділитись тим, що мав. Самому хіба напасти в ночи на литовські становища, позичити з їх запасів, та їхні кулі їм же посилати за гостинець. Перешкоджував Дніпро. Старий охороняв козаків від несподіваних нападів з литовського боку, так само хоронив і литовців від несподіванок козацьких. Полковник в думках зважував майбутні можливости, покусував з пересердя невеличкий вус. Мовчало і все його окруження. Гонець перервав мовчанку:

— Чи зможу я дістати свіжого коня? Мені наказано вертатись, — попрохав несміло, наче вибачуючись, що перервав надуми.

— А хіба для тебе тут зайвої литовської кулі не знайдеться? — пробував пожартувати прибічник.

— В Чорнобилі думатимуть, що я попався в литовські руки...

— Заждеш, козаче. Хіба з обозом поїдеш на Любеч. У Станецькій через Дніпро переправитесь, бо в Брагині вже певно литвини, — сказав полковник. — Піди переспись, тай кінь ледви ходить. Нехай на пасеться, відпічне...

— Боюся спізнитись, пане полковнику. Литвини чей на місці не стоятимуть. Коли пішли на Брагин, то й за Брагином всі стежки обсадять. Свіжим, незамученим конем я ще якось то прослизнув би простою дорогою.

— Хто навпростки їде, той в дома не ночує, — відмовив полковник помовкою. — Дамо тобі, козаче, коня, та бач і сідла не маємо. До Чорнобиля лівим берегом повезуть порох і кулі, — наказний гетьман потребує. З ними й поїдеш. Тобі буде безпечніше, тай зайва шабля для охорони обозу від небезпеки також придасться. Ідьте до нашого табору відпочивати...

Здовж валів рушили. Сходило сонце. На різні лади виспівувало птаство; десь далеко кувала зозуля. Не один з козаків прохав зозулі прокувати скільки йому ще літ прожити зісталося. Вона замовкла, певно зігнана з дерева, й по хвилі починала кукати знову вже дальше. Кракало гнівно вороння кружляючи над лісом; за Дніпром по старому завивали пси. Ранок віщував гарячий день, може й останній для багатьох зібраних по обох боках ріки. Адже кажуть, що вороння збирається лише там, де чує трупи; збирається заранія, ще за кілька днів наперед.

В таборі панував звичайний воєнний рух. Козаки вставали, йшли до ріки митися. Ліниві збирали росу з трави, мокрими руками проводили раз, два по засмаглому обличчі, рукавом сорочки втиралися й побожно, до схід сонця, молилися. Не перивали молитви й тоді, коли мимо них проїздив полковник. І не диво. Бог один, Творець і Вседержавець, а на землі всякої старшини скрізь багато. Кожний козак може бути обраний старшиною, коли покаже лише, що він щось вартий.

Пустивши коня пастися, гонець завалився в траву й скоро, пригрітий гарячим липневим сонцем, захропів. До полковника зійшлися поблизькі старшини, вже довідавшись про прибуття гінця. Говорило про призначення Кричевського і все козацтво. У всіх вступив дух, постанова боронити своїх позицій ще більше окріпла. Чернигівці не почували себе одинокими, закинутими... Був хтось, хто брав на себе увесь тягар відповідальности за успіх і за те, що з ними всіма станеться... Питалися полковника, — що мають діяти?... Чи не переправитись через Дніпро та напасти на литвинів у їхньомуж таборі... Сміли думки про напад на литовський табор Подобайло відкидав:

— Не можемо й думати про напад... Нам, щоб Бог поміг на своїх становищах вдержатись... Щоб витримати, поки надійде підмога від наказного гетьмана...

— Боронячись, власне зуживемо більше стрілива... А його й так нема... — говорив седнівський отаман Трухомовка.

— Але й на литовський табор проти шістьдесятьох гармат не маємо з чим йти...

— Певно! Списом закованому в залізо райтарові нічого не вдієш... — піддержав полковника соницкий отаман, Шелест.

— Отож і є... Ліпше поки що не викликати вовка з лісу...

Старшини розійшлися. Полковник, давши розпорядок таборовому зібрати що можна стрілива та вислати в Чорнобиль, поїхав на ліве крило. Не доїхав туди. З усіх сторін бігли до полковника післанці з вістками про рух ворога.

— Литовські полки сідають в човни повище Сожі!... — зголошували.

— На Дніпрі аж чорніє від литовських байдаків!...

— Коло Перистого німецькі полки вже переплили Дніпро!...

(Дальше буде).

[27]) Бо Кричевський ще не знав, що литовська армія вже під Лоєвом.

З КАМПАНІЇ ЗА ЧЕТВЕРТУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ХТО МИ Є?

Мені нагадується байка Леоніда Глібова про дві бочки. В цій байці розказується про одну бочку повну, яка ішла та ішла спокійно аж докотилась до призначеного місця. А друга, порожна бочка, яка котилась по вулиці з криком, робила гармідер і перешкаджала людям у їхній праці.

До цих двох бочок можна прирівнати і американських горожан українського походження.

Одні спокійно працюють та закуповують Воєнні Бонди, щоб остаточно дійти до кінця із тяжким воєнним життям, щоб як найскорше бачити нашу вітчину переможною.

Другі горожани, що теж працюють та зароблять гроші, але зараз-же їх витрачують на різні „погулянки" і тим перешкаджають другим вдержувати сильну мораль на домашньому фронті. Вони будуть багато говорити про свій патріотизм, про це, що треба виграти війну, про всі привилеї, які їм належаться від уряду, але **купити Воєнні Бонди, вони не дуже квапляться.** Правда, таких є мало, али вони є.

Тепер є час провірити, **хто ми?** Хто є дійсний патріот, а хто пустомельник. Хто купує Воєнні Бонди і старається скоро побачити кінець війни і своїх дітей, а українські імена на американських кораблях, а хто тільки **гудить, як та порожна бочка.**

Віра без діл — мертва. І наш американський патріотизм без закупна воєнних бондів — теж мертвий. Зате закуплені американсько - українським громадянством воєнні бонди на суму $5,000,000 будуть доказом, що ми є щирі патріоти.

Тому купуймо Воєнні Бонди Четвертої Державної Позички!

о. О. М.,
член Пресового Комітету.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ БЕРЕМО СПРАВУ ПОВАЖНО?

Всі ми розуміємо, що кожна організація, щоб існувала та виповняла зводання, для яких створена, потребує праці свого проводу і коперації своїх членів. Але і всі ми, організаційно свідомі, погодимось з думкою, що є ще одна річ необхідна в житті організації, а це фінансові засоби. Ніякий рух, ніякий крок, хоч би і найменшої організації не можливий без грошевих видатків. Тому то при кожній організації існує відповідна каса на покриття цих видатків.

Поодинокі товариства удержують свою касу з різних імпрез, а централі їх спирають-ся на вкладках і датках своїх відділів. А як же мається справа з такою організацією, як Конґресовий Комітет Українців в Америці? На кім він має спиратись і в який спосіб добути фінансів для ведення своєї праці?

235 делегатів брали участь у Конґресі та у виборі проводу, який має репрезентувати український нарід в Америці. Чиж тепер не є їх обовязком подбати на місцях, у своїх організаціях і громадах, про засоби, потрібні Конґресовому Комітетови для виконання цих широко накреслених завдань, які на нього вложив Конґрес.

Всі делегати, даючи звіт з Конґресу, не повинні поминути фінансової справи, яка є дуже важна для праці Комітету.

Саме переведення бондової кампанії, яка вже є в повному руху, вимагає поважної суми гроша. Не можна сподіватись, щоб одна чи кілька осіб давали свою працю і час, а ми всі за це брали „кредит". Всі ми мусимо причинитись до цього, щоби добути добре імя для українського народу.

На Конґресі ми наставали на це, щоб у Конґресовому Комітеті по можности були заступлені всі групи і всі більші громади. Це дуже добре для кращого порозуміння і коопераціі на місцях. Алеж зважмо тепер, що цей Комітет мусить скликати збори хоч би раз на пів року і тут видатки не малі.

Видавання інформативного магазину на англійській мові, чи іншої літератури, є чи не найбільш коштовною справою, яка була порушена і одобрена на засіданні Конґресового Комітету. Тож коли надіємось якої небудь праці Комітету, даймо йому належну піддержку. Будьмо послідовні і говорім не тільки словами, але і ділами.

Замало тільки прийти на збори, брати участь в дискусії, давати свої поради, як діло повести, а по зборах: моя хата з краю, я нічого не знаю.

Коли ми вже забираємо голос у якійсь справі, значить у нас повинно бути бажання піддержати її і коли ми опустимо салю зборів.

Тож я, як членка Конґресового Комітету, звертаюсь з проханням до всіх організацій жіночих і мужеських зложити жертву на Конґресовий Комітет коли бажаємо яких небудь вислідів з ухвал Конґресу.

Членка Конґресового Комітету.

Питання і відповіди про пайкові значки

Монетні пайкові значки мають увійти в життя з 27-го лютого. Бюро Контролі Цін подає наступні питання і відповіди, щоб допомогти споживачам зрозуміти, як треба користуватися новими пайковими значками:

Питання: Коли почнеться обіг монетних значків?

Відповідь: Покупці почнуть діставати монетні пайкові значки як здачу від продавців з 27-го лютого. Діставши, зразу можуть їх вживати далі.

П.: Чи Бюро Контролі цін („ОРА") видасть кожній особі певну кількість монетних пайкових значків, як свого часу видало кожному пайкові книжечки?

В.: Ні. Будете мати тільки ті значки, що дістанете від свого крамаря як здачу.

П.: Навіщо мені треба мати значки як здачу? Донині, коли я купувала якісь пайкові харчі, я просто відраховувала і давала крамареви відповідну кількість купонів. Купуючи мясо на червоні купони, як здачу діставала такі самі червоні купони на один пойнт.

В.: Ви будете потребувати пайкові значки, бо як вони увійдуть в життя, кожний купон, і червоний і синій, з вашої пайкової книжки буде мати вартість 10 пойнтів. Отож не легко буде відрахувати точну кількість пойнтів, що маєте дати крамареви, як то було коли купони мали 8, 5, 2 та 1 пойнтів.

П.: Якщо кожний купон матиме 10 пойнтів, чи я буду мати більше пойнтів до свого розпорядження, ніж тепер.

В.: Ні. Ви будете мати майже таку саму кількість пойнтів, як маєте тепер. Ви тільки будете менше вживати купонів протягом пайкового періоду. Це є одна вигода нової системи, бо маючи до діла з меншою кількістю купонів, крамар матиме менше праці з ними, а ваша пайкова книжка вистарчить на довший час.

П.: Якщо кожний купон матиме 10 пойнтів, як „ОРА" зарядить пайкування, щоби я мала ту саму кількість пойнтів на місяць, як маю тепер?

В.: Тепер три ряди купонів на припавлені харчі, разом 12 купонів, мають вартість 48 пойнтів. По новій системі, пять синіх купонів, вартістю 10 пойнтів один, будуть мати разом 50 пойнтів. Мала ріжниця на два пойнти може бути припасована відповідною невеликою зміною в пайковій вартости приправлених харчів.

П.: Чи так само буде з червоними купонами на мясо?

В.: Так. Досі кожний споживач діставав 16 мясних пойнтів тижнево, або 32 на два тижні. По новій системі, три червоні купони, кожний вартістю 10 пойнтів, дадуть йому 30 пойнтів на перші два тижні пайкового періоду по новій системі. Так само як у випадку з синіми купонами, ріжниця на два пойнти може бути припасована малою зміною пайкової вартости відповідних харчів.

П.: Що будуть робити споживачі зі своїми монетними пайковими значками?

В.: Вони будуть вживати їх так само, як скажім, вживають ленти. Наприклад, споживач, що купив харчів на 23 синіх пойнтів, дає крамареви два сині купони (разом 20 пойнтів) та три синіх монетних значків (кожний — один пойнт). Якщо він не має значків, може дати крамареви три сині купони (30 пойнтів) і дістане здачі сім синіх значків.

П.: Чи є ріжниця між значками на мясо і на приправлені харчі?

В.: Річниця є тільки в кольорі, відповідно до купонів: сині купони і сині значки для приправлених харчів; червоні купони і червоні значки для мяса і товщів.

П.: Як я не маю синіх значків, чи можу дати червоні за приправлені харчі?

В.: Ні. Ви маєте користуватися двома ріжними значками так само, як двома ріжного роду купонами — одні для приправлених харчів, другі для мяса.

П.: В чому полягає вигода при користуванню значками?

В.: Користування значками має упростити пайкування і для споживачів і для крамарів. Ві матимуть до діла тільки з двома родами пайкової вартости: з купонами на 10 пойнтів вартости і значками вартости один пойнт. Особи, що звикли користуватися „даймами" і центами переконаються, що по новій системі лекше буде рахувати пойнти ніж по старій, коли купони мали пайкову вартість на вісім, пять, два і один пойнтів. І для крамарів лекше робити обрахунки купонів і пойнтів. Не мусять приглядатися до кожного купону скільки пойнтів має, бо всі однаково мають десять пойнтів. Крім того значки лекше тримати ніж купони.

П.: Чи я маю віддавати мої пайкові значки на прикінці кожного пайкового періоду?

В.: Ні значки все дійсні, незалежні від пайкового періоду, для них нема призначеного терміну коли мають скінчитися.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конґресового Комітету прислали: Павло Кознарський з Філядельфії, Па., $5; Анна Чорній як жертву відділу 337 У. Н. Союзу з Болтімор, Мд., $5; Іван Грицковян, як жертву від парохії св. Івана Хрестителя з Бофало, Н. П., $10; А. Швець з Мінеола, Н. Й., $2.

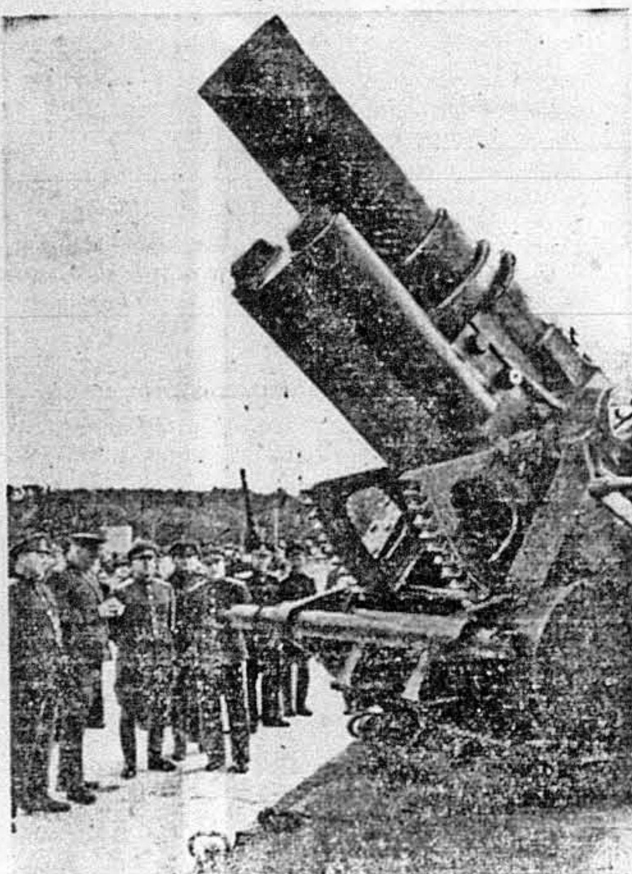
НІМЕЦЬКІ КОЛЬОНІСТИ З УКРАЇНИ В ЗАХІДНІЙ ПОЛЬЩІ.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (ОНА). — Шведський щоденник „Ніа Даглігт Аллеганда" [illegible] печатав артикул свого кореспондента в Берліні, в якім говориться, що в Західній Польщі, яку прилучено до Райху, має поселитися 140,000 німецьких кольоністів. Ці люди були вислані урядом на Україну, але як під напором червоної армії мусіли відти забиратися, то міністер внутрішних справ Гімлер вирішив, що вони мусять осістися в Західній Польщі.

Кореспондент подає, що велике число німецьких кольоністів з України вже починають господарку у Вартеґав. Вони вибралися з України перед наступом червоної армії і кажуть, що ледви дісталися до Польщі. Деякі йшли пішки, бо не було чим їхати. Хто з кольоністів мав коні, то військові по дорозі забрали їх на службу державі.

Гімлер зробив в Берліні заяву, що міністерство внутрішних справ буде старатися дати німецьким кольоністам в Польщі таку саму допомоу, яку давало їм на Україні, з тою ріжницею, що в Польщі не дістануть так багато землі, як мали на Україні.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ВІДОБРАЛИ НІМЦЯМ. — Урядники найвищої совєтської команди оглядають великий обложний моздір, забраний червоною армією від німців. У комісії є (від лівої руки): адмірал Кузнецов та маршали: Воронов, Жуков і Ворошилов.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Праця Українського Відділу А. Ч. Хреста за 1943 рік.

Уважаємо це громадським обовязком подавати до відома загалу, яку працю виконує українське жіноцтво в теперішній війні. Може це праця невелика і непоказна, але вона показує бажання українських жінок виконати свій обовязок у воєннім зусиллі Америки.

Маю на думці працю нюарських жінок в українськім відділі („юнит") Американського Червоного Хреста. Багато наших жінок працюють в різних воєнних фабриках й їх праця теж потрібна для війни. Але це праця за оплатою. Праця в А. Ч. Хресті безплатна. Хто працює для А. Ч. Хреста, посвячує свій час і труд для доброї справи без жадної заплати.

Відділ, про котрий тут згадую, був заснований в порозумінні з А. Ч. Х. ще на початку війни і міститься при 180 Вилйем Стріт, Нюарк, Н. Дж. Юнит має свої машини і дістає даром до вжитку обширну кімнату з огріттям. Два дні в тиждень, середа і четвер, присвячені для праці для тих, що наражають на небезпеку своє молоде життя на різних фронтах. Вони ждуть нашої помочі. Є між ними багато ранених, калік, полонених.

Більша частина тих жінок, що працюють в нашім „юнит", це матері, котрі мають по двох і трьох синів і дочок на службі у Дядька Сема. Але працювати для А. Ч. Х. повинні не тільки ті, що мають своїх дітей в армії. Ці вже віддали для війни все, що було в них найдорожче. Неодна мати йде з хати, бо виганяє її нудьга; вона йде між людей, щоб серцем відпочати в гурті і забути своє горе хоч на хвилинку. Але й ми, котрі синів на війну не вислали, родини великої не маємо, ми повинні хоч годинку - дві на тиждень посвятити для праці в А. Ч. Х.

Не нарікаймо, що там є хтось в уряді, що нам не подобається, бо, коли прийдуть вибори, то ніхто не хоче приняти уряду, а потім ті самі нарікають. Ми скажім собі, що ми для уряду не робимо, коли шиємо бандажі чи інші річи, що стають потім в пригоді раненим. Це прислуга нікому іншому, як лиш раненому жовнірови на фронті.

Тому уряд загданого відділу в Нюарку просить місцеве ?іноцтво, щоб краще дбало про „юнит", бо це наш святий обовязок давати якнайбільше роботи.

Не зважаймо на помилки, бо й святі їх роблять. За те ми тим, хто зробить помилку, даємо критику, а критика веде до поправки. Також у нашім „юнит" ми стараємось поводитись чемно на зборах і по зборах, не мішаємо з нашою працею жадної політики і не витикаємо одні другим, хто до якої церкви належить. В цім ділі ми всі українці і кожен має сповнити свій обовязок. Мусимо розуміти, що американський жовнір бореться і жертвує своє життя за нас усіх, а не за одну чи другу релігію чи групу.

Хочу ще подати фінансовий звіт за 1943 рік: скільки наш український відділ придбав і віддав грошей до А. Ч. Хреста. Отож віддано було за минулий рік $2,359.10. Тут зачислено коляду, рол-кол, збірка в парку в день української програми 21-го березня та різні збірки, що напливали через цілий рік.

У січні цього року переведено річні збори відділу, на котрих потверджено старий уряд, крім рекордової секретарки. Уряд такий: голова „юнит" Анна Настюк, голова продукційної праці — Катерина Химич, рекордова серкетарка — Б. Максимович, фінасова секретарка — Ф. Дорошенко, скарбниця — Марія Настюк.

Заряд відділу складає щиру подяку всім жертводавцям і всім тим членам, котрі брали участь в різних збірках, посвячували свій труд і ходили з колядою. Треба дати признання тим, що хоч старші віком, а ходили пішки з колядою і переводили збірку на листи з великим успіхом.

Рівнож щира подяка тим членкиням, котрі брали участь у продукційній роботі. Хоч дехто з них не міг шити на машині, то шили руками. Всі виявляли щире бажання допомогти добрій справі.

Ф. Дорошенко, фін. секр.

У безнастанній журбі проводимо наші літа, маючи все нові бажання; все йдемо на зустріч новому життю, а ніколи не живемо. — (Фонтенель).

Великі чесноти і великі пристрасти є серед людей виїмковими прикметами. — (Наполеон).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАСЕЙК. Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбудуться в неділю, 20. лютого, в год. 2. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо багато справ до обговорення. — П. Головачук, секр.

НІМЦІ ШИРИЛИ В ГАЛИЧИНІ АНТИСЕМІТСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ.

БЕРН, Швайцарія, (ОНА). — Мадярські ґазети з Будапешту подають, що як німецька армія тільки ввійшла до Галичини, то за нею приїхали туда лідери молодечих німецьких організацій і поширювали серед польської й української молоді антисемітську літературу. Розкидали її по селах і містах в такій великій кількості, що як прийшла зима, то люди вживали антисемітські книжки на топливо.

Польські біженці оповідають, що коли німці дізналися, що селяни не цікавляться антисемітським рухом, то були дуже злосні і тоді настроювали українське населення проти поляків і навпаки. Було дійшло до того, що німці на початку окупації явно говорили по радіо, що Галичина буде прилучена до Великої України і частина українського населення була в це повірила. В Галичині всюди був великий проти-польський настрій, але як першого серпня 1941 року проголошено, що Галичина буде частю Ґенерального Ґубернаторства, то українці втратили віру в німців.

Інтеліґентний польський втікач говорив, що німці ширили расову ненависть в Польщі всіма способами. Були дійшли до того, що, наприклад, визнали ґуральський діялект окремою мовою, а ґуралів окремим народом, що нібито має в собі німецьку кров.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 923. Мент небезпеки.

Ніздря льва дрожали з подражнення, як він закрадався до сплячого Тарзана.

В той мент сторож збудився.

Він скрикнув і поспішно наложив на лук стрілу.

Як Тарзан пробудився, він уже міг чути горячий дих льва на своє обличча.

☦

У СЕМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ на вічний спомин мого дорогого Мужа й нашого Батька й Діда
КОНСТАНТИНА КИРЧОВА,
що розпрощався з цим світом 19. лютого 1937 р.

Дружина АНТОНИНА.
Діти: ТЕОДОР, ОЛЬГА, МАРІЯ, АННА й ОЛЕНА.
Внуки й Внучки.